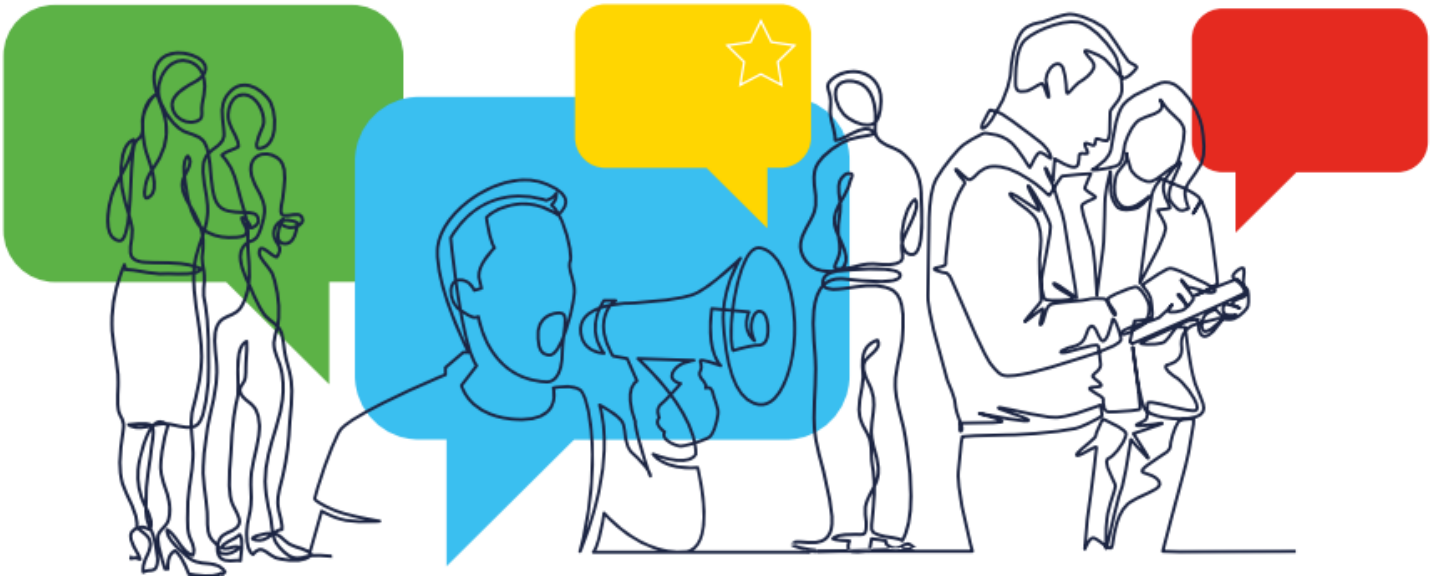
SUCCESS STORY

FORUM FOR DET EUROPÆISKE BORGERINITIATIV

Stop glyphosat

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Om Stop glyphosat

Initiativet "Stop glyphosat" (hele titlen: **Indfør et forbud mod glyphosat, og beskyt mennesker og miljø mod giftige pesticider**) var det fjerde europæiske borgerinitiativ, der opfyldte kravene til underskriftindsamlingen. Det var en opfordring til Kommissionen om at træffe afgørende foranstaltninger med hensyn til regulering af pesticider og gennemsigtighed i Den Europæiske Union.

Glyphosatbaserede herbicider, der i vid udstrækning anvendes i landbruget, er blevet genstand for en intens offentlig debat i hele Europa. Eksponering for glyphosat har været forbundet med kræftrisici og forringelse af økosystemet, og mange borgere har sat spørgsmålstegn ved gennemsigtigheden og uafhængigheden af de videnskabelige vurderinger, der lå til grund for godkendelsen.

Med dette initiativ opfordrede initiativtagerne Europa-Kommissionen til at:

- **Forbyde glyphosatbaserede herbicider**
- **Sikre, at de videnskabelige evalueringer af pesticider med henblik på EU-myndighedsgodkendelse** kun baseres på **offentliggjorte undersøgelser bestilt af kompetente offentlige myndigheder** og ikke af pesticidindustrien
- **Fastsætte EU-dækkende obligatoriske reduktionsmål for anvendelsen af pesticider** med henblik på at opnå en pesticidfri fremtid.

Initiativet blev registreret den 25. januar 2017, og indsamlingen af underskrifter begyndte samme dag. Takket være en allerede mobiliseret NGO-koalition og et stærkt offentligt engagement indsamlede initiativtagerne én million underskrifter inden for blot fem måneder. Indsamlingsperioden blev derfor afsluttet tidligt, allerede den 2. juli 2017 for at muliggøre en hurtig kontrol af underskrifterne inden Kommissionens afgørelse om fornyelse af glyphosattilladelsen.

På trods af forskellige tidsfrister i kontrolprocessen på tværs af medlemsstaterne blev initiativet formelt indgivet den 6. oktober 2017 ledsaget af 1 070 865 verificerede underskrifter. Initiativtagerne mødtes med Europa-Kommissionen den 23. oktober 2017, fremlagde deres sag ved en offentlig høring i Europa-Parlamentet den 20. november 2017 og modtog Kommissionens officielle svar i en meddelelse den 12. december 2017.

Stop glyphosat bragte debatten om pesticidsikkerhed og videnskabelig gennemsigtighed op på højeste niveau i EU's beslutningstagning.

Initiativet registreres

25.1.2017

Startdato for indsamling af underskrifter

25.1.2017

Slutdato for indsamling af underskrifter*

2.7.2017

* Indsamlingen er afsluttet tidligere af initiativtagerne.

Initiativet godkendes af Europa-Kommissionen

6.10.2017

Initiativet besvares af Europa-Kommissionen

12.12.2017

Hvordan lykkedes det med dette initiativ at indsamle så mange underskrifter?

Stor opbakning fra dag ét

Der var en stor og vedvarende offentlig interesse for glyphosatproblematikken blandt europæiske borgere, medier og NGO'er. Denne opmærksomhed blev forstærket af en sjælden offentlig uenighed mellem Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og Verdenssundhedsorganisationens Internationale Kræftforskningscenter (IARC) om glyphosats potentielle sundhedsvirkninger.

Mobilisering af et eksisterende netværk med et solidt finansieringsgrundlag

I stedet for at opbygge et nyt netværk fra bunden mobiliserede initiativtagerne et allerede etableret netværk af NGO'er med et solidt finansieringsgrundlag. Disse organisationer havde både den nødvendige vilje, ekspertise og ressourceallokering til at kunne følge og påvirke lovgivningsprocessen.

Strategien bag initiativet

© DAVID DE MATTEIS - BELGA / Glyphosate: organisations launch a European citizens' initiative to ban glyphosate

Forberedelser

Initiativet kom ikke ud af ingenting. Det byggede på tidligere fortalervirksomhed, herunder et andragende, der blev indgivet til Kommissionen i 2015, og som allerede dengang skabte betydelig offentlig omtale. Lanceringen af et europæisk borgerinitiativ blev derfor betragtet som et naturligt næste skridt i forhold til at løfte mobiliseringen fra græsrodsniveau til højeste politiske niveau.

En af de største udfordringer indledningsvis var at nå til enighed om **initiativets fokuspunkter**. Bevægelsen bag Stop glyphosat var stor og mangfoldig. Nogle partnere understregede forbindelsen mellem glyphosat og kræft, andre prioriterede beskyttelse af biodiversiteten, mens atter andre var bekymrede over virksomhedernes indflydelse på reguleringsprocesserne. Opnåelse af konsensus krævede en omfattende dialog og kompromiser.

For at håndtere denne kompleksitet oprettede initiativtagerne en form for **inderkreds** bestående af ti repræsentanter fra de vigtigste organisationer. De mødtes ugentligt for at koordinere beslutninger om tildeling af midler, kommunikationsstrategi, registrering, udarbejdelse af initiativforslaget og bilagene hertil. Initiativkoordinatoren udarbejdede det indledende udkast, som blev rundsendt med henblik på bemærkninger og revideret i fællesskab i flere omgange.

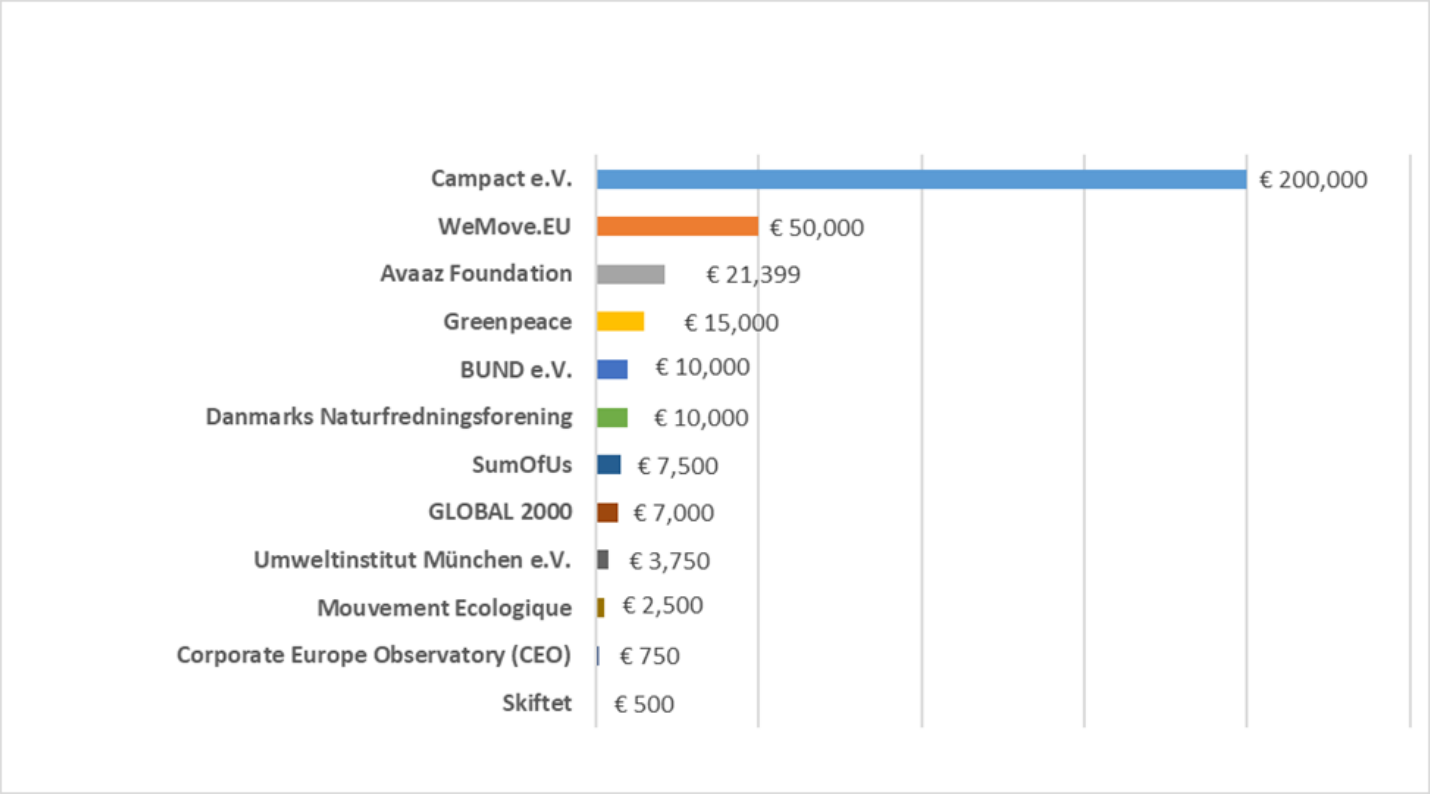
Bemærkning

Da mange af de deltagende organisationer allerede havde samarbejdet i tidligere kampagner, **var allianceopbygningen mindre tidskrævende end for mange andre initiativers vedkommende**. Initiativtagerne understregede ikke desto mindre, at **det ikke ville have været tilstrækkeligt udelukkende at basere sig på et eksisterende netværk**. Det var fortsat afgørende at være opsøgende og identificere mangler i repræsentationen.

Tilvejebringelse af midler og ressourcer

Initiativet rejste 328 399 euro fra en række forskellige kilder, herunder Campact, WeMove.eu og Greenpeace. På daværende tidspunkt var det det bedst finansierede europæiske borgerinitiativ. Et stabilt og solidt finansieringsgrundlag gjorde det muligt for initiativtagerne at investere i koordinerings-, outreach- og kampagneinfrastruktur og sikre vedvarende mobilisering i hele indsamlingsperioden.

Finansieringskilder (i euro)

Bemærk: Yderligere oplysninger om støtte til og finansiering af Stop glyphosat findes på siden for initiativet Stop glyphosat i registret over borgerinitiativer. *Det er kun bidrag på over 500 euro pr. sponsor, der skal indberettes.*

Kampagnestrategi

Initiativtagerne erkendte fra begyndelsen, at der allerede her var stor opmærksomhed fra offentlighedens side. **Outreachaktiviteter pr. e-mail blev rygraden i kampagnen.** Da initiativet blev koordineret af en onlinekampagneorganisation, der dækker flere spørgsmål, havde initiativtagerne allerede erfaring med at mobilisere store netværk gennem regelmæssig e-mailkommunikation. Partnerne arbejdede på samme måde og nåede ud til deres egne netværk og opretholdt en stabil opbakning under hele kampagnen.

Initiativtagerne udarbejdede en liste over **nationale partnerorganisationer**, der var villige til at deltage, og arbejdede tæt sammen med dem om at vise underskriftsindsamlingsformularer direkte på deres websteder. Det var helt afgørende at opretholde regelmæssig kontakt med partnere for at sikre konsekvente budskaber og momentum.

Tidlig kortlægning af interessenter viste sig at være afgørende. Initiativtagerne identificerede medlemsstater, hvor det ville være en udfordring at nå det krævede antal underskrifter, og opbyggede proaktivt forbindelser med organisationer og influencere i disse lande. Dette strategiske fokus bidrog til at sikre en bred geografisk dækning.

Kampagnens websted blev **oversat til flere EU-sprog**, hvilket øgede tilgængeligheden på tværs af medlemslandene. Ca. 8-9 % af underskrifterne blev indsamlet direkte via webstedet, der blev understøttet af **søgemaskineoptimeringer**. Siden den 1. januar 2023 kan man imidlertid ikke længere indsamle underskrifter direkte via kampagnewebsteder: initiativtagere skal nu i stedet omdirigere brugere til det officielle onlineindsamlingssystem.

Ud over onlinemobilisering eksperimenterede initiativtagerne med **offlineengagement**. I samarbejde med Campact og GLOBAL2000 arrangerede de en europæisk "offlineindsamlingsdag", hvor 5 000 underskriftindsamlingspakker blev sendt til netværket. Her blev der blev indsamlet ca. 100 000 underskrifter på en enkelt weekend.

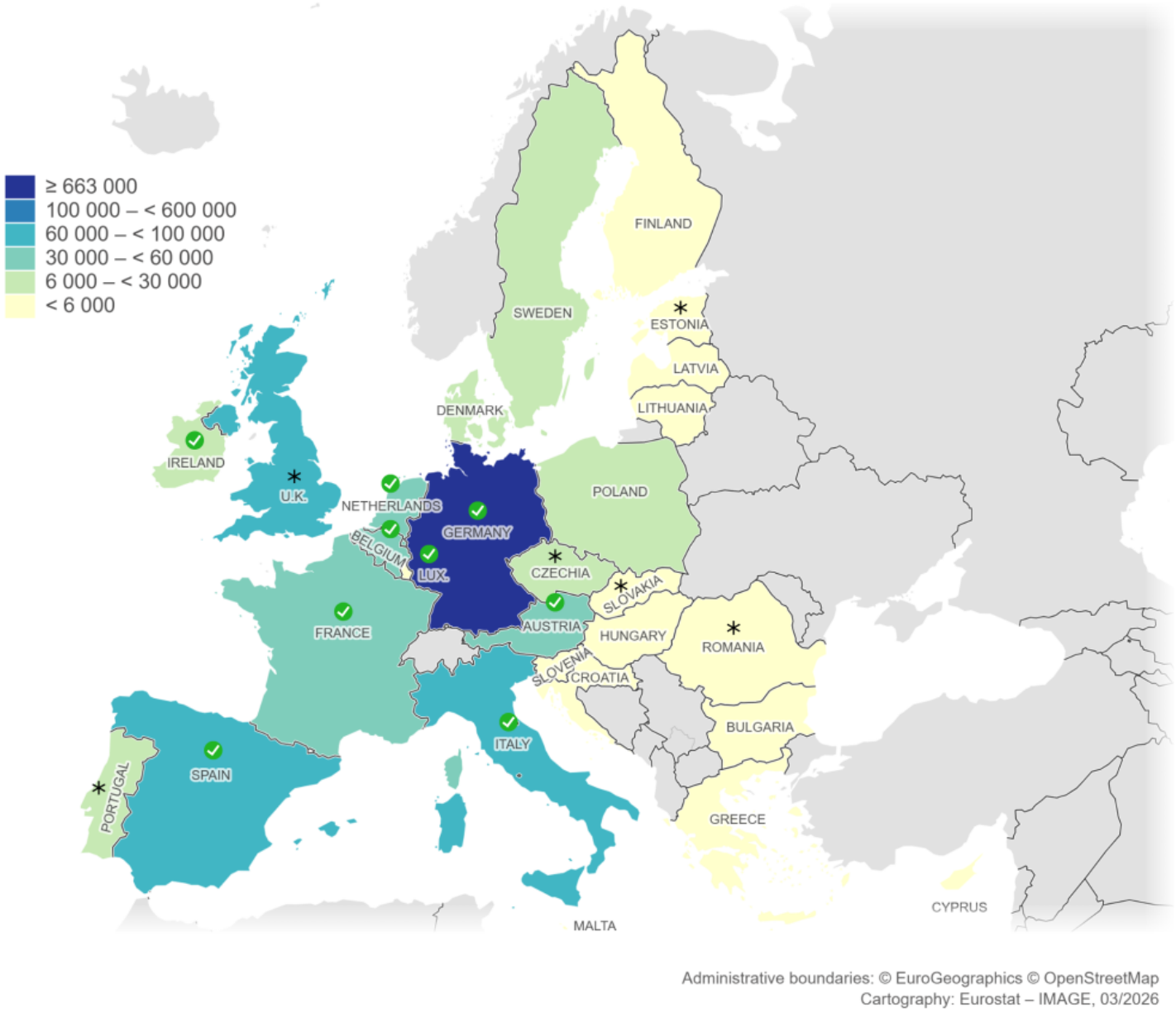
Der blev hyret **professionelle nationale kampagneledere** i Spanien, Italien og Frankrig, hvor den koordinerende organisation havde stor lokal opbakning. Selv i lande uden dedikeret personale sikrede outreachindsatsen deltagelse i hele Unionen.

Inden for fem måneder havde initiativet opnået mere end én million underskrifter: en milepæl, der viste både netværkets styrke og intensiteten af offentlighedens bekymring.

Indsamling og godkendelse af underskrifter

Initiativtagerne anvendte et uafhængigt onlineindsamlingssystem. Ud over at muliggøre onlineindsamling af underskrifter gav det initiativtagerne mulighed for at indsamle kontaktoplysninger og integrere formularen på partnerwebsteder. Mens initiativtagerne til Stop glyphosat anvendte et uafhængigt onlineindsamlingssystem, er det centrale onlineindsamlingssystem fra og med den 1. januar 2023 det eneste system, som initiativtagere kan bruge til at indsamle underskrifter online.

Antal underskrifter indsamlet i forbindelse med Stop glyphosat pr. medlemsland

Ban Glyphosate reached the minimum thresholds in nine Member States. Source: European Citizens' Initiative website, 2026.

Punkterne på diagrammet viser de EU-lande, hvor det mindste antal underskrifter, der kræves for at støtte initiativet, er blevet opfyldt. Med i alt 1 070 865 verificerede underskrifter nåede initiativet "Stop glyphosat" **minimumskravene i ni medlemsstater**.

Stjernerne på kortet angiver de EU-medlemsstater, hvor underskriftsindsamlingerne blev modtaget efter indsendelsestidspunktet. Disse tal indgår ikke i det samlede antal underskrifter. Hele tabellen over antallet af underskrifter findes på Kommissionens særlige websted.

Virkningerne af initiativet

Formel indgivelse og møder med Kommissionen

Initiativtagerne mødtes med Kommissionen (førstenæstformand Frans Timmermans, kommissær med ansvar for sundhed og fødevaresikkerhed Vytenis Andriukaitis og højtstående embedsmænd fra forskellige berørte tjenestegrene) den **23. oktober 2017** (se pressemeddelelsen). Kommissær Vytenis Andriukaitis anerkendte offentligt betydningen af, at over en million borgere engagerer sig direkte i EU's beslutningstagning, og bekræftede på ny støtten til at styrke instrumentet for det europæiske borgerinitiativ.

Copyright: © European Union, 2017

Europa-Parlamentets offentlige høring

Den **20. november 2017** fremlagde initiativtagerne deres initiativ ved en **offentlig høring i Europa-Parlamentet** (se den offentlige høring). De udvalgte forskellige faglige eksperter til at repræsentere

initiativet og forberedte omhyggeligt nøglebudskaberne på forhånd. Mange medlemmer af Europa-Parlamentet "støttede i høj grad" initiativet.

Copyright: © European Union 2017 - Source: EP

Europa-Kommissionens formelle svar

I sin **meddelelse af 12. december 2017** (se pressemeddelelsen) havde Kommissionen følgende konklusioner:

- **Med hensyn til forbuddet mod glyphosatbaserede herbicider** konkluderede Kommissionen, at der hverken var videnskabelige eller retlige grunde til at berettige et forbud, og anførte, at den ikke ville foreslå lovgivning om forbud mod glyphosat.
- **Med hensyn til videnskabelige vurderingers gennemsigtighed** og uafhængighed forpligtede Kommissionen sig til at forelægge et lovgivningsforslag senest i maj 2018 for at styrke gennemsigtigheden i EU's risikovurderingsproces og forbedre forvaltningen og pålideligheden af de undersøgelser, der forelægges Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA).

- **Med hensyn til de EU-dækkende mål for reduktion af pesticider** besluttede Kommissionen — i stedet for at indføre obligatoriske reduktionsmål — at fokusere på at forbedre gennemførelsen af direktivet om bæredygtig anvendelse af pesticider. Kommissionen forpligtede sig også til at udvikle harmoniserede risikoindikatorer for bedre at kunne overvåge anvendelsen af pesticider og danne grundlag for fremtidige politiske beslutninger.

Lovgivningsmæssige virkninger og opfølgning

Selv om det primære mål om at forbyde glyphosat ikke blev nået, havde **initiativet en betydelig lovgivningsmæssig virkning**.

I **april 2018** fremlagde Kommissionen et **lovgivningsforslag for at styrke gennemsigtigheden i EU's risikovurderingsproces for fødevarekæden**. Med forslaget indførtes en automatisk offentliggørelse af industriundersøgelser, der indgives med henblik på produktgodkendelse, og styrkede forvaltningsregler for undersøgelser, der anvendes af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA).

Efter forhandlinger mellem Europa-Parlamentet og Rådet blev de nye **gennemsigtighedsregler vedtaget og har fundet anvendelse siden den 27. marts 2021**. Som følge heraf kan fødevarerelaterede produkter, herunder pesticider, ikke længere godkendes på grundlag af fortrolige industriundersøgelser. Alle undersøgelser, der fremlægges i forbindelse med godkendelsesprocedurer, skal nu gøres offentligt tilgængelige, så der kan foretages uafhængige videnskabelige undersøgelser. Gennem hele denne proces var NGO-koalitionen fortsat aktivt engageret, fulgte forhandlingerne tæt og arbejdede på at sikre målsætningerne i forslaget om gennemsigtighed.

Selv efter den formelle afslutning af det europæiske borgerinitiativ var koalitionen fortsat i kontakt med og fortsatte med at engagere sit netværk. Partnerorganisationer og individuelle støttepersoner blev informeret om kampagnens resultater via e-mail og blev opfordret til at forblive involveret. Koalitionen bibeholdt koordineringen mellem sine medlemsorganisationer og fortsatte arbejdet for at fremme spørgsmål vedrørende initiativets mål.

Selv om denne koordinerede aktivitet gradvist aftog over tid, varede de netværk, der blev opbygget under kampagnen, ved. Initiativtagerne blev ved med at holde gang i netværket og mobiliserede det, når der opstod relevante politiske drøftelser. Som de forklarede, var "netværket en afgørende faktor senere i forløbet", navnlig når relaterede spørgsmål blev drøftet i Europa-Parlamentet.

Den **mobilisering, der blev genereret af Stop glyphosat, strakte sig ud over underskriftsperioden** og har bidraget til et vedvarende engagement i reguleringen af pesticider og videnskabelig gennemsigtighed.

Læs mere om, hvordan Stop glyphosat medførte en lille revolution*(https://citizens-initiative-forum.europa.eu/citizens-experiences/blogs/how-stop-glyphosate-brought-about-small-revolution_da)*

Gode råd til fremtidige initiativtagere

Opbyg et solidt netværk

Forberedelsen bør påbegyndes i god tid inden selve registreringsfasen. En bred opbakning og et engageret netværk giver mulighed for hurtig mobilisering, når underskriftsperioden begynder.

Sikr tilstrækkelig finansiering

Langstrakte kampagner kræver tilstrækkelige finansielle ressourcer. Tilskynd de deltagende organisationer til aktivt at rejse midler til støtte for opsøgende arbejde, koordinering og kommunikation i hele underskriftsperioden.

Vær meget opmærksom på tidsplanen

Strategisk timing er vigtig. Tilpasning af lanceringen af et borgerinitiativ i forhold til igangværende lovgivningsmæssige drøftelser kan øge synligheden, den politiske relevans og den samlede virkning.

Vælg effektive kommunikationskanaler

En klar og fokuseret kommunikationsstrategi er afgørende. Find de kanaler, der bedst når ud til din målgruppe, og brug dem konsekvent til at opbygge og fastholde momentum.

Spørg vores eksperter, hvis der er noget, du er i tvivl om angående dit initiativ.*(https://citizens-initiative-forum.europa.eu/seek-advice_da#)*

Yderligere oplysninger

Du kan finde yderligere oplysninger om Stop glyphosat på initiativtagernes website *(https://stopglyphosate.eu/)* og Kommissionens særlige webside.